

Slutrapport

Projekt Stick out! Reach Out!

Isscenesættelse af bibliotekernes materialer på andre sprog

Støttet af Center for Bibliotek, Medier og Digitalisering, Udviklingspuljen, Ny formidling i biblioteksrummet.

Alverdens Sprog

SAMLET ÉT STED

Indholdsfortegnelse

Projektresumé	3
Formål	3
Mål og succeskriterier	3
Målgruppe	3
Organisering	4
Aktiviteter i projektet	4
Innovations Workshop på Odense Centralbibliotek	4
Design af formidlingsplatform	5
Alverdens Sprog Logo	6
Optagelse af podcasts	7
Tips til formidling	7
Test af formidlingsplatformen	8
Evaluering af formidlingsplatform	9
Erfaringer fra evalueringen	12
Projektkonklusion	12
Kontaktinformation	13

Projektresumé

De fleste biblioteker har et tilbud til sproglige minoriteter – enkelte indkøber selv, og Statsbiblioteket, BiblioteksCenter for Integration udsender årligt 1350 depoter på hver især ca. 70 bøger, film og musik. På de fleste biblioteker stilles materialerne på en reol og formidles måske med en pjece, men derefter sker der ikke meget mere, og mange flersprogede medborgere opdager ikke tilbuddet.

“Projekt Stick out! Reach Out! Iscenesættelse af bibliotekernes materialer på andre sprog” havde til opgave at udvikle en markant ny professionel formidlings/salgsplatform til synliggørelse og formidling af bibliotekernes tilbud, og BiblioteksCenter for Integrations fysiske og digitale materialer og ressourcer for tosprogede børn og voksne. Derudover skulle der også udvikles nye koncepter for formidling ud af huset samt forsøges en sammenkobling af fysiske og digitale ressourcer.

Projektet har resulteret i en række podcasts på forskellige sprog omhandlende bibliotekernes tilbud til sproglige minoriteter. Gennem innovationsforløb er der blevet udviklet en ny formidlingsplatform samt en ”Tips til formidlingsguide”, der indeholder erfaringer fra projekter, ”3 ud af huset” kommunikationskampagner for materialer på andre sprog og gode råd vedrørende formidling til flersprogede biblioteksbrugere. Projektet har ligeledes resulteret i en opdateret viden omkring bibliotekernes behov i forbindelse med betjeningen af sproglige minoriteter.

I forbindelse med evaluering af formidlingsplatformen besluttede projektgruppen i projektets afslutningsfase, at den nye platform ikke fungerede optimalt og at den ikke opfyldte bibliotekernes formidlingsbehov. Derfor er produktions-planerne sat i bero.

Formål

“Projekt Stick out! Reach Out! Iscenesættelse af bibliotekernes materialer på andre sprog” havde til formål at understøtte bibliotekernes betjening af sproglige minoriteter i Danmark.

Målgruppe

Den primære målgruppe er børn, unge og voksne af en anden herkomst end dansk.

Den sekundære målgruppe består af de biblioteksansatte, der vil få gavn af de nye ideer og metoder til formidling af de fysiske og digitale materialer for flersprogede.

På foto ses projektgruppen: Poul Høst Pedersen, Lone Petersen, Claus Nielsen, Kambiz Kalantar Hormoozi, Susanne Bodil Hodges, Sebastian Dragelykke, Katrine Høj Obling, Pernille Schaltz

Organisering

Projektet blev ledet af Statsbiblioteket, BiblioteksCenter for Integration og projektdeltagerne bestod af Odense Centralbibliotek via Vollsmose bibliotek, Fredericia Bibliotek, og Esbjerg Kommunes Biblioteker. Projektbibliotekerne havde til opgave at deltage i udviklingen af den nye platform og teste forskellige formidlingsforsøg i deres respektive testperioder.

Andre samarbejdspartnere var konsulenthuset Onesto Mong & partners og designfirmaet Dull Days repræsenteret af designer Troels Øder Hansen. Onesto Mong & partners havde til opgave at producere den fysiske formidlingsplatform, udvikle 3 koncepter til formidling ud af huset samt facilitere en 2-dags workshop, hvor deltagerne skulle vidensdele og udvikle platformen. Designeren, Troels Øder Hansen, skulle efterfølgende designe selve platformen ud fra resultaterne af workshoppen.

Projektaktiviteter

Innovations Workshop på Odense Centralbibliotek

En intensiv to dages workshop blev afholdt for alle projektdeltagerne på Odense Central Bibliotek i april 2011. Workshoppen blev faciliteret af Sebastian Dragelykke og Claus Nielsen, konsulenter fra Onesto Mong og partners. Til stede var også projektets designer Troels Øder Hansen.

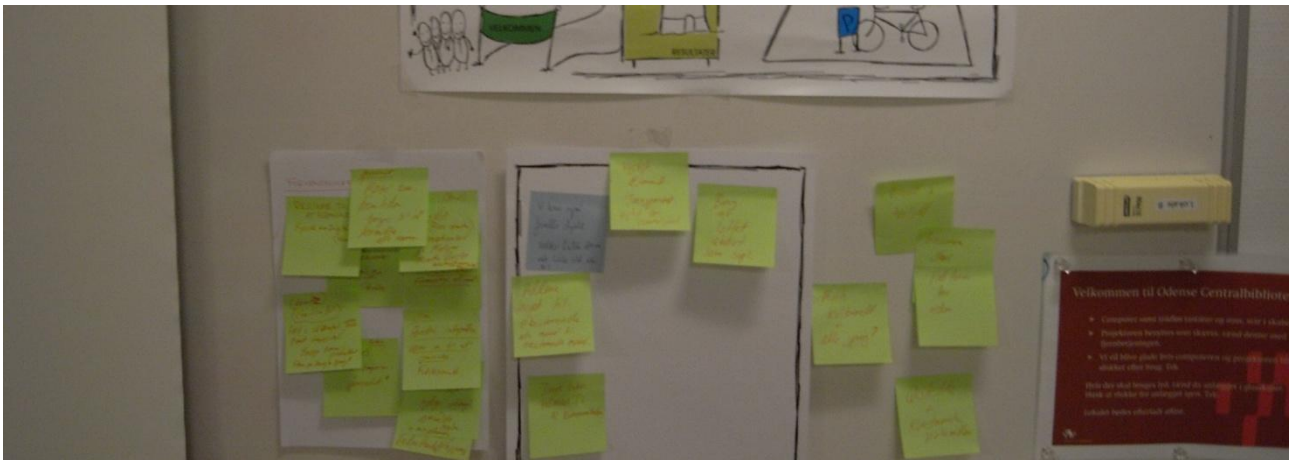

Foto: Ideer fra workshoppen i Odense

Formålet med workshoppen var at udarbejde en beskrivelse, en form for kravspecifikation af den endnu ikke designede formidlingsplatform. Metoden, hvormed målet skulle nås: viden – og erfaringsudveksling mellem tre bibliotekarer, to konceptudviklere og deres praktikant, en designer, en kulturformidler og en specialkonsulent samt en håndfuld aktive biblioteksbrugere.

Koblingen mellem design, konceptudvikling, know how fra biblioteksverden og input fra brugerne resulterede i to yderst effektive og innovative dage samt flere udkast til formidlingsplatformen. De udkast og ideer og tanker, der blev genereret på workshoppen, skulle designeren derefter omdanne til et konkret møbel.

Design af formidlingsplatform

I forbindelse med designprocessen var udfordringen at forene de praktiske og visuelle funktioner i ét møbel. Funktionerne skulle afspejle hele konceptet. Det betød, at der skulle skabes et møbel, der både var interessant og informativt at gå på opdagelse i for brugerne. Samtidigt skulle det også fungere som en god, fleksibel kommunikationsplatform for bibliotekaren

Ét styk prototype

De mange elementer og ideer fra workshoppen resulterede i ét styk multifunktionel formidlingsplatform, der kan benyttes af både bibliotekarer og brugere. Platformen er lavet af metal, og den leveres med bogstavmagneter samt magnetiske plastlommer. Bogstaverne kan bl.a. bruges til at skabe overskrifter og inddele de forskellige hyldeniveauer på møblet eller til at skrive beskeder. Plastlommerne gør det nemt at formidle de digitale materialer, da de bl.a. kan bruges til film-og cd forsider. Hvis man vil give brugerne direkte adgang til Bibzoom World er der også plads til at opstille en computer eller en tv-skærm i møblet.

Plattformen består af 1 bund og 6 moduler, der sættes sammen med bolte. Modulerne bliver mindre og mindre med det største modul placeret nederst i platformen. På prototypen er modulerne faste, men tanken var, at de i sidste ende skal være bevægelige, hvilket giver endnu større fleksibilitet. Det øverste og mindste modul på toppen af platformen, har påtrykt det logo, der blev designet i forbindelse med projektet.

Tanken bag de forskudte moduler i møblet var at give plads til forskellige former for udstillinger. Det betyder, at der kan anvendes andre materialer end f.eks. bøger, musik og film. Et kogebogstema kan komplementeres med forskellige former for madvarer og køkkenredskaber. Elementer, som man måske ikke altid venter at støde på i biblioteksrummet, og som derved fanger ens opmærksomhed.

Alverdens Sprog Logo

I forbindelse med projekt "Stick out! Reach out! Iscenesættelse af bibliotekernes materialer" på andre sprog blev der også designet et logo og det logo er selvfølgelig til fri afbenyttelse af alle biblioteker.

Logoet findes i høj- og bredformat, i sort og hvid samt i en webversion, der kan benyttes online. Logoet kan skaleres op og ned og benyttes i forbindelse med trykning af postkort, plakater og andet materiale, der skal reklamere for de flersprogede materialer.

Tanken med logoet er at det skal bruges så aktivt som muligt forskellige steder på biblioteket. Det er med til at skabe en genkendelighed, og det gør god reklame for materialerne. Det kan f.eks. printes ud i flyer format og sættes op på reolerne ved de flersprogede materialer. Logoet kan også bruges i plakatform, A2, og sættes op ved indgangen, på informationstavler rundt om på biblioteket eller på og ved toiletter.

Det er også oplagt at bruge logoet på bibliotekets hjemmeside f.eks. som en indgang til en kort beskrivelse af bibliotekets tilbud omkring materialer på andre sprog.

Optagelse af podcasts

Et af tiltagene i forbindelse med projektets udvikling af nye metoder og koncepter til formidling af de fysiske og digitale materialer til sproglige minoriteter er anvendelsen af podcasts. En metode til at udgive lyd og videofiler på nettet. Metoden blev valgt ud af to grunde: teknik og form.

Det tekniske, selve afspilningen af podcasten, fungerer nemt og effektivt for brugeren. Det kræver kun to klik, og så har man adgang til podcasten. Teknikken gør det også nemt at dele optagelserne, og det gør det muligt for bibliotekerne at inkorporere dem på deres egne hjemmesider.

Selve formen er lidt mere personlig end f.eks. en skriftlig formidling og har potentiale til at nå ud til flere brugere, da de, der ikke kan benytte den skriftlige formidling, også inkluderes.

Versioner og indhold af podcasts

"Musik, film og bøger på mere end 30 forskellige sprog! Arabisk, tyrkisk, persisk, urdu eller bosnisk - listen er lang og du kan finde alt dette hos BiblioteksCenter for Integration!!" Disse ord indleder de podcasts, der blev optaget i forbindelse med projektet. Podcastene er tilgængelige i 6 forskellige sprogversioner. De udvalgte sprog består af de 5 mest efterspurgte sprog og de består af arabisk, tyrkisk, persisk, urdu og bosnisk. Ud over de 5 niveau 1 sprog besluttede projektgruppen også at lave en optagelse på engelsk, der forhåbentligt kan hjælpe med at formidle information videre til de sproggrupper, der ikke er dækket af optagelserne.

I podcastene kan man høre om BiblioteksCenter for Integration og om de materialer, der indkøbes og udlånes til folkebibliotekerne. Man kan også høre om Bibzoom World og om bibliotek.dk.

Selve optagelserne fandt sted på Nota, Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder og som producerer lydbøger, e-bøger og punktskrift. Bibliotekets store erfaring med at indspille lydbøger var en stor hjælp for projektgruppen og de udvalgte sprogkonsulenter, der skulle indtale teksten.

Podcasten ligger til fri afbenyttelse for bibliotekerne og er tænkt som en hjælp til at formidle de forskellige services og tilbud vedrørende materialer på forskellige sprog. De 6 podcasts kan findes på BiblioteksCenter for Integrations hjemmeside.
www.statsbiblioteket.dk/forbiblioteker/sbci/stick-out-reach-out/podcasts

Tips til formidling

For at synliggøre og formidle de digitale og fysiske materialer er der blevet udviklet en lille guide, "Tips til formidling". Formålet med guiden er at hjælpe bibliotekerne med betjening af flersprogede biblioteksbrugere på en nem og overskuelig måde.

Guiden opsamler erfaringerne fra projektet, udvalgte bibliotekarer, og ansatte på BiblioteksCenter for Integration samt rapporter og artikler. Guiden indeholder: Tips til formidling, Alverdens Sprog logo, og Ud af huset: 3 kommunikationskampagner for materialer på andre sprog.

Test af formidlingsplatformen

Foto: Indgangen til Fredericia Bibliotek

Testperioden for den nydesignede formidlingsplatform begyndte i august 2011 og sluttede i marts 2012. Platformen befandt sig i perioden på skift hos de tre projektbiblioteker. For at udnytte testperioden så optimalt som muligt havde Onesto Mong og partners, Dull Days og BiblioteksCenter for Integration på forhånd udarbejdet 3 dokumenter til bibliotekerne.

En manual i opsætning og brug, samt mulighederne med det nye biblioteksmøbel.

Denne manual var et praktisk redskab for bibliotekerne og fortalte om koncept, funktion og formål samt selve opsætningen af møblet. Den gav også tips til formidlings-mulighederne på møblet.

Et idekatalog for kommunikation omkring materialer på andre sprog.

Kataloget indeholder "3 ud af huset" kommunikationskampagner samt information omkring logoet Alverdens sprog.

Et evalueringsskema.

Skemaet fungerer som rammen omkring de tre testperioder samt sikrer en ensartet evaluering af forløbet.

Evaluering af formidlingsplatformen

Testperioden er forløbet planmæssigt, men den har ikke været uden komplikationer for de involverede biblioteker. Resultaterne fra testperioden viser nemlig, at platformen ikke fungerer optimalt i det fysiske biblioteksrum.

Den praktiske anvendelse af platformen peger på flere designproblemer i form af størrelsen og mobilitet. I denne forbindelse skal det nævnes, at det designmæssigt ikke har været muligt at efterkomme de mange ønsker om mobilitet og fleksibilitet, og derfor afspejler prototypen ikke det optimale design.

Her følger et sammendrag af projektbibliotekernes evalueringsrapporter.

Test af møbel i det fysiske rum

Baggrund:

Et af de tre områder, der skulle undersøges i testperioden, var anvendelsen af forskellige teststeder i forbindelse med placeringen af møblet. Har placeringen betydning for brugernes interesse og for udlånet, og er der muligheder i de mere alternative placeringer?

Testresultat

Kun ét af de tre testbiblioteker, har testet møblet tre forskellige steder, og derfor er det ikke muligt fuldt ud at konkludere på anvendeligheden ved forskellige opstillingssteder. Møblet har vist sig at være for tungt og for stort til at manøvre rundt i biblioteksrummet. Det er naturligvis problematisk i forhold til hverdagen på bibliotekerne og i forhold til at afprøve forskellige formidlingssteder i biblioteksrummet.

Formidling af digitale materialer i møblet

Baggrund:

Et af ønskerne i projektet var, at møblet skulle være brugbart i formidling af digitale materialer. Et redskab til dette var gennemsigtige magnetiske plastlommer, som bibliotekerne fik tilsendt i den medfølgende formidlingspakke. Tanken var, at forsiderne på de digitale materialer i form af film og bøger printes ud og efterfølgende placeres i plastlommerne. Et fysisk display af det digitale som hos Blockbuster. Brugere kunne så bruge plastlommerne, som reference til de ting, de var interesserede i at låne.

Testresultat

Lommerne har ikke været anvendt af bibliotekerne. Det er bl.a. pga. af tidmangel, og eventuelt fordi formålet med lommerne ikke har været beskrevet godt nok i formidlingspakken. Det har generelt været problematisk at formidle de digitale materialer i

testperioden. Ét bibliotek forsøgte at sætte en computer ind i møblet og det fungerede godt. Det skal dog påpeges, at der er et praktisk problem ved anvendelse af computere og andet teknik, nemlig placering af ledninger. Da der skal være adgang til strømforsyning, er det nødvendigt at placere møblet op ad en væg, så ledningerne ikke generer. En nødvendighed der virker begrænsende.

Involvering af brugerne

Baggrund:

Møbeldesignet skulle muliggøre en aktiv anvendelse fra brugernes side. Der er bl.a. mulighed for at bruge magnet-opslagstavler og -bogstaver på de forskellige moduler. Placeringen af materialer på møblet er også fleksibel og lægger op til, at brugerne selv stiller bøger m.m. på møblet.

Testresultat

Der har ikke været overvældende gode eksempler på brugerinvolvering i testperioden. Den ønskede interaktion mellem møblet og brugerne sker naturligvis heller ikke af sig selv. Mulighederne for interaktion skal formidles tydeligt på møblet af personalet.

Designproblemer

Størrelsen

Det viste sig, at selve størrelsen på møblet også kan være et problem for de fysisk mindre biblioteker. Det gør det kompliceret at finde forskellige placeringer til det i biblioteket - det fylder simpelthen for meget.

De forskudte elementer

Den forskudte placering af de enkelte elementer virker godt i teorien. I praksis bevirker den, at der er en del skarpe hjørner, som børn og uforsigtige voksne kan slå sig på. Det gør også, at en del af hullerne i gavlene ligger i halvmørke, så man ikke rigtig kan bruge disse mellemrum til at udstille noget.

Selve ideen med at modulerne har forskellige størrelser og farver er god, og hvis de var lavet i et lettere materiale, og det var muligt at kombinere dem forskelligt, ville møblet være mere brugbart. Så kan det flyttes rundt, og der kan laves nye og anderledes udstillinger rundt omkring i biblioteket. Det ville sikre ”nyhedens” interesse. Som det er nu, kommer møblet meget nemt til bare at stå et fast sted, og så mister man ret hurtigt overraskelseselementet.

Reaktioner fra brugerne

Her følger en opsummering af testbibliotekernes udtalelser

- Utrolig nok har vi fået den største reaktion på møblet fra etniske danskere. Vores Verdenshjørne står placeret således, at man går forbi det ned til vores avishjørne, men etniske danskere har faktisk ikke rigtig bemærket denne afdeling, før møblet blev placeret ved den.
- De etniske mindretal virker ikke mere eller mindre interesseret i møblet, end de er i

andre materiale udstillinger fra BiblioteksCenter for Integration.

- De brugere, som møblet er tiltænkt, har ikke videre mange kommentarer til det. Det tiltaler dem ikke mere eller mindre end andre udstillinger på biblioteket.
- Møblet har fungeret som "blikfang" fra dag ét, hvor vi fik forskellige bemærkninger fra de forbigående brugere, da vi var ved at sætte møblet sammen.

Ændring i udlån af de fysiske materialer på testbibliotekerne

Der er ikke sket store ændringer i udlån af de fysiske materialer. Et testbibliotek havde arabiske materialer stående på møblet i de første 3 uger, og det generede 10 udlån i perioden. Den efterfølgende uge blev de udskiftet med tyrkiske materialer. Der var ingen udlån i den uge. Ét testbibliotek oplevede en lille stigning i udlån af deres børnematerialer. De havde reserveret den ene side af møblet til børnematerialer.

Alverdens Sprog

SAMLET ÉT STED

Erfaringer fra evaluering

Grundet prototypens manglende mobilitet og uhandy design har det ikke været nemt for projektets tre testbiblioteker at opfylde alle de opstillede krav i testperioden

I designfasen var der fokus på mobilitet bl.a. i form af fleksible moduler, der kunne indstilles efter behov. Dette skulle ske via glidebaner i de enkelte moduler. Derved kunne formidlingsmulighederne udnyttes fuldt ud. Selve møblet skulle også være langt mere mobilt, f.eks. var det tiltænkt, at der skulle være hjul på møblet. Da det rent produktionsmæssigt ikke har været muligt at imødekomme alle ønskerne fra designfasen, har det været svært at afprøve mange af de nye formidlingsmetoder, der var tiltænkt i testperioden.

Hvis man ser bort fra de mere designmæssige problemer, og retter fokus mod formidlingen, må man konkludere at møblet kræver en vis tid og dedikation fra personalets side for at opnå den bedst mulige anvendelighed. Det drejer sig om det praktiske arbejde, men også det forberedende i form af ideer til udstillingstemaer og andet indhold. Hvis møblet ikke løbende vedligeholdes med nye materialer og opstillinger, mister det den ønskede dynamik, og så fungerer det som et klassisk biblioteksmøbel.

Koblingen med digitale materialer på et fysisk møbel har vist sig at være mere kompliceret end antaget. Inkorporeringen af f.eks. computere eller fladskærme kræver et større budget end projektet har lagt op til. Men som nævnt tidligere er der også helt lavpraktiske elementer, der skal sammentænkes, når et mobilt møbel skal anvende tekniske redskaber.

Resultaterne fra evalueringen af formidlingsplatformen peger på, at der ikke eksisterer et behov for en ny platform i dette format. Derfor er produktionsplanerne sat i bero, og som følge heraf vil den fysiske platform ikke blive tilbudt landets biblioteker.

Projektkonklusion

Testperioden har været en meget lærerig proces for alle de involverede. Forløbet har vist, at brugerne ikke nødvendigvis tiltrækkes gennem et nyt, anderledes design og flotte farver. Erfaringerne fra projektet, peger på, at man kan opnå gode resultater ved enkelte metoder til synliggørelse og formidling. Disse metoder gennemgås i guiden "Tips til formidling", der er produceret i forbindelse med projektet.

Erfaringerne fra projektet viser at de deltagende testbiblioteker ikke har fået opfyldt deres formidlingsbehov gennem en ny platform. Erfaringerne fra projektet viser også at mange biblioteker lider af pladsmangel og derfor skal formidling og synliggørelse af materialer for sproglige minoriteter måske tænkes ind i en mere enkel og effektiv formidlingsplan frem for en ny og stor formidlingsplatform.

Erfaringer fra møder med brugere fra projektets målgruppe viser, at der er mange, som ikke kender til bibliotekernes digitale tilbud som f.eks. BibZoom World. Det vil fortsat være en stor udfordring at formidle disse tilbud og det vil kræve en særlig indsats fra bibliotekernes side at møde denne udfordring.

Kontaktinformation

BiblioteksCenter for Integration

Overgaden oven Vandet 58A, 3. sal
1415 København K
E-mail: sbci@statsbiblioteket.dk
Telefon: 4473 4604

Susanne Bodil Hodges, projektleder, BiblioteksCenter for Integration

E-mail: sbh@statstbiblioteket.dk

Telefon: 4473 4637

Mobil: 4112 4237

Projektbiblioteker

Vollsmose bibliotek

Kontaktperson: Kambiz Kalantar Hormoozi, områdeleder

E-mail: kkal@odense.dk

Telefon: 6551 4347

Fredericia Bibliotek

Kontaktperson: Lone Petersen, bibliotekar

E-mail: lp@fredericiabib.dk

Telefon: 7210 6800

Esbjerg Kommunes Biblioteker

Kontaktperson: Poul Høst Pedersen, lokalbibliotekschef

E-mail: php@esbjergkommune.dk

Telefon: 7616 2945

Design firmaet Dull days

Kontaktperson: Troels Øder Hansen

E-mail: contact@dulldays.dk

Telefon: 2620 5059

Adresse: Vibekegade 7, st. th. DK-2100 Copenhagen Ø

Onesto Mong & partners

Claus Nielsen

E-mail: claus@onestomong.com

Telefon: 3115 4037

Sebastian Dragelykke

E-mail: sebastian@onestomong.com

Telefon: 3116 5686